

Déli Hírlap

Összetevés és kiadóhivatal: Timişoara, Piaţa Sf. Gheorghe (Szászgyörgy-té.) 4. Telefonszám: Reggeltől este óráig 252, este 19 vagy 2-42. Egyes szám ára: 4 lei, Bukarestben 5 lei, Magyarországon 20 fillér, Ausztriában 20 garas, Jugoszláviában 8 dinár, Csehszlovákiában 1 Čk. Hirdetések díjazás szerinti.

GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP

FELMÉRŐ SZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DE

Kiállítás-árak: Temesváron és vidéken háború korból havonként 60 lei, negyedévre 160 lei, félre 300 lei, egész évre 600 lei. — Külföldön havonként 90 lei, negyedévre 230 lei, félre 450 lei, egész évre 900 lei, postai kézbesítéssel együtt. Állami tisztviselők és nyugdíjasok 20% kedvezményt élveznek.

1928 / PÉNTEK / FEBRUÁR 24

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIŞOARA, IV. ÉVF. / 44 SZÁM

Nedeanu

pénzügyigazgatóról szól az ének. Saját szomorúságunk éneke ez, mert ha a nehéz gazdasági viszonyok között magában véve is súlyos teherrel az adófizetés, úgy kétszeresen az a Nedeanu által bevezetett rendszer mellett. A dobszó mellett az utcán való árverés megszégyenítő módszerét az ő pénzügyi uralma alatt tanultuk megismerni, a kíméletlen, a való helyzet megpofozó adókövetések rendszere az ő nevéhez fűződik, a behajtások körül tapasztalt kegyetlenséget az ő rezsimje honosította meg. Diktatori hatalmat, kényuri erőszakot vindikál magának, mely csaknem mindig szembe helyezkedik a méltányossággal, de sokszor azokkal az intézkedésekkel is, melyeket a pénzügyminisztérium rendel el. Az adósrófolat úgy kezelni, mint a temesvári pénzügyigazgató, senki sem tudja. Nem elismerése akar ez lenni, mi részünkről az ő működésének. Nem is lehet elismerése szolgálatainak az, hogy az adóztatás miatt a temesvári iparosok egész légiója adta vissza iparigazolványát, ekszisztenciák mentek tönkre, adóalanyok pusztultak el. Mindezzel Nedeanu nem tördök. Neki az a fontos, hogy bizonyos summát legalább papirosra kimutasson az államkincstár javára, ha ez a kimutatás mindjárt az amugy is súlyos helyzetet még inkább súlyosítja. A pénzügyminisztériumban felismerték a gazdasági viszonyok dezolátságát és ezért utasítást is adtak, hogy az adókövetéseknél ezeket a körülményeket vegyék figyelembe. Nedeanunak azonban a pénzügyminisztérium is — Hekuba, Hlába üzleti könyvek, hiába mérlegek, hiába lakbérleti szerződések, az adókat önkényesen, cinikus nemtörődomséggel, a tényleges helyzet teljes figyelmen kívül hagyásával állapítják meg. Vajon mit szólna Nedeanu, ha őt tényleges fizetésének tiszteletére után adóztatnák meg? Igazságosnak tartaná ezt? Nem kapálóznék ellene kézzel-lábbal? És jogosnak tartaná, ha a felelősségi bizottság ezt a kétségtelenül igazságtalan adókövetést megerősítené? Kétkedünk benne. Ami az egyiknél jogtalan, az a másiknál sem lehet igazságos. Kérdezzük tőle, igaz-e, hogy közegeinek olyan utasítást adott, hogy a tavalyi adóalapot nem lehet leszállítani? Igaz-e, hogy utasításainak betartásáért a tisztviselőket állásuk elvesztésének terhe mellett teszi felelőssé? Igaz-e, hogy az időbehajtással megbízott közegek által naponként beszolgáltatandó összeget limitálta és ha az összes eszközök igénybevételével sem sikerült ezt az összeget elérni, súlyos szemrehányások érik az illetőket?

Igaz-e, hogy az adóalapok emelésére adott utasítást? Igaz-e, hogy a pénzügyminisztériumtól nem kapott ilyen rendeletet? Igaz-e, hogy a Bánságban fizetik a legmagasabb adókat? Igaz-e,

hogy iparosok a túl magas adóztatás miatt adták vissza iparigazolványukat? Igaz-e, hogy az adóalapok szaporítása és nem azok tönkretétele a kincstár célja? És végül még csak

azt szeretnők tudni, hogy — ha mind ezen kérdésekre igennel lenne kénytelen válaszolni — eljárását igazságosnak és a gazdasági élet érdekében levőnek tartja-e?

Blaskovics Ferenc és a szatmári svábok

Temesvár, február 23.
A Szatmár környékén lakó magyaroknak a sváb táborba való terelése nem újkeletű mozgalom, amely surlódási felületet teremtett a kisebbségek között. A magukat magyaroknak valló, de német hangzású névvel rendelkező Szatmár vidéki lakosok körében megindított akcióval kapcsolatban Róth Hans Ottó azt mondta volna, hogy a szatmári akcióért a temesvári svábokra és különösen Blaskovics Ferencre hárítja a felelősséget, mert az akciótan kizárólag ők vesznek részt. Felkerestük Blaskovics Ferenc

nagyrepóst, aki a neki imputált szereplésre vonatkozólag a következőket jelentette ki:

— Meg vagyok győződve, hogy Róth Hans Ottó nem így nyilatkozott és legfeljebb azt mondhatta, hogy a szatmári svábok kérdésével ő nem foglalkozik, hanem ezek a tárgyalások a bánsági svábokkal indítandók meg. A miniszter rendeletéről, amely ott a német tanítási nyelvet írja elő, de általában a kormánynak ilyen, vagy olyan tendenciájú rendeletéről csak azt mondhatom, hogy semmi közöm

sem volt és nincsen sem közvetve, sem közvetlenül. Ilyen természetű befolyásom nem volt és most sincsen annál kevésbbé, mert én személyesen a közoktatásügyi miniszterrel a legrosszabb viszonyban vagyok. Tehát ebben a kérdésben sem lehet befolyásom. A szatmári svábok ügyéről és a miniszter rendeletéről csak annyit tudok, hogy a hatóságok állítólag azt mondták, ha svábok, akkor tanuljanak az iskolában svábul, ha nem akarnak, akkor tanuljanak románul. A kérdéssel én nem foglalkoztam.

Gyulafehérvár szelleme hassa át a politikusokat a kisebbségi kérdés rendezésénél, — mondta Goldis

Temesvár, február 23.
Goldis László, az Averescu kormány kultuszminisztere, tegnap Temesváron időzött. Hívei Bogdan Antal dr. volt temesmegyei prefektus lakásán gyűltek össze, ahol Goldis az aktuális politikai helyzettel kapcsolatban ekszpozét tartott. Az értekezleten ötvenen vettek részt és azon megjelentek Bogdan dr. volt prefektuson kívül, Teicu János dr. volt krassói prefektus, Grosian Mihály dr. volt szenátor, Dobos János dr. volt temesvári főpolgármester, Cioban Pompil dr. és Andrács György volt képviselő, valamint a vidéki szervezetek kiküldöttjei. Alkalmunk volt Goldis Lászlóval beszélni, aki igen érdekes politikai nyilatkozatot adott.

— Milyen a helyzet kegyelmes uram, Averescu tábornok és az ön vezetése alatt álló frakció között — volt az első kérdésünk.

— Nincs Goldis-frakció, csak néppárt létezik, mint politikai egység. Jómagam és a személyem köré csoportosult híveim a néppárt kötelékébe tartozunk.

— Averescu tábornok nemrégiben nyilatkozott, hogy a Bratianu kormányt csak egy Averescu kormány válthatja fel.

— Nem vagyok proféta és így csak egyéni nézetemnek adhatok kifejezést. A mai helyzetből való kibontakozás útját, egy koncentrációs kormányban látom. Ebben a kormányban az összes politikai faktoroknak és tényezőknél részt kell venniük. Ki legyen az elnöke? Az, akit erre a tisztségre a legmagasabb alkotmányos tényező, a régens-tanács jónak lát.

És ebben a kormányban a maga teljes súlyával és tekintélyével részt kell venni a nemzeti parasztpártnak és a liberális pártnak is.

Sajnálatos dolog, hogy két párt között ennyire kiélesedett a helyzet. Ez már nem is feszült viszony, hanem politikai dühöngés. Ennek véget kellene vetni...

— Nehezen megy kegyelmes uram, vetettük közbe.

— Dehogy — és Goldis legyint a kezével. Ott van Franciaország. Amikor a pénzügyi válság majdnem államosodott, kergette az országot, a szélsőséges kommunista, a baloldali radikális és a szociáldemokrata az ország érdekében összefogott a polgári és autokrata pártokkal és két éve irányította már ez a kormány a francia nemzet sorsát. Hiszem, hogy lehetséges a kibékülés a liberális és a nemzeti párt között.

— Ennek ellentmond a nemzeti parasztpárt mai kormánybuktató akciója.

— Látszólag. A politikai szenvedélyek uralják a lelkeket.

Én, aki tisztelem és becsülöm a nemzeti parasztpártot, annak a kijelentésére kényszerülök, hogy ez az akció indokolatlan, sőt bizonyos határig már nem hazafias.

Az elmúlt tíz év alatt sok baj és elégtelenség gyülemlött össze, miért kell azt a nemzeti parasztpártnak egy politikai kampány kapcsán még jobban kidomborítani. Ha a nemzeti parasztpárt uralomra kerülne, szétfoszlana az ő nimbusza is, amelyet még ma a tömegek lelkében az a remény sző, hogy minden bajra gyógyírt hoz.

A mai helyzetben csak koncentrációs kormánynak van létjogosultsága.

— Adott esetben milyen álláspontot foglalna el egy koncentrációs kormány a kisebbségekkel szemben?

— A jószándék minden román politikai pártban megvan az emberiség és a szabadságjogok szemellett való tartásával ezt a kérdést elintézni.

El kell intézni a kisebbségi kérdést a gyulafehérvári határozatok értelmében. Ha jogot, megbecsülést, kulturális és politikai szabadságot adunk a kisebbségeinknek, ez az ország konszolidációját jelent.

Sajnos azonban a jó szándéknál nem jutottunk tovább. Tíz esztendeje vajdúk ez a kérdés és még nem nyert megoldást. Szükségesnek tartom a nemzetiségi törvény megalkotását. Véget kell vetni annak, hogy a kormányra kerülő többségi párt politikai játékszernek tekintse a kisebbségeket és politikai ellenszolgáltatások fejében tegyen engedményeket. Ezt a kérdést is csak a koncentrációs kormány oldhatja meg. Ha az intézményesen biztosított kisebbségi jogok nyilvánosságra kerülnek, megalapozhatjuk azt valóban a jó szomszédi viszonyt Magyarországgal is, amelyet a béke megszilárdításán dolgozó Románia minden egyes politikusa az internacionális szomszédi viszonyban létre is akar hozni.

— Mindez csak egyéni nézet és egy jó román, a tapasztalt ember szívből jövő óhaja — fejezi be mosolyogva Goldis László.

Grósz Dezső.

Halál őfensége fogad

Hamvazószerdán le hull az álarc

Ejfelre fordult. Még állt a bál, de szürke árnyékát már előrevetette a reggel. Lehullott álarcok, fonnyadó arcok, hervadt jelmezek köszöntöttek. Elítő csoport közepén unottan állt a herceg. Testét rózsaszín aprószerű öltöny fedte, fővegének struccotolla egész melléig hajlott le, melyre tizenháromágú koronát himzett a nagyra-vágyás. Tényleg unalmas lehetett egy ilyen előkelő urnak járni a farsangot. Nyugodjunk meg, nézzünk csak jobban bele a gyanus vonásokba s meggyőződhetünk róla azonnal, hogy a herceg előkelősége nem olyan veszedelmes. Tíz év előtt még itt mérte a fűszert épp ezen a vidéken egy kis üzletben, azután csempészkedett, kissé orgazdálkodott is, elszántan tett-vett, jött-ment öt hatalmas bérpalota erejéig, melyekből kettő mégis csak végérvényesen megmaradt s egy szép kis külföldi betét. S most? Most a jobb sorsra érdemes ifjú magánzó, egyelőre vár. Mire? Jobb viszonyokra. Vár valami bonyodalmat, felfordulást, háborút, aszályt, ögvészt, földrendést, egészségesebb konjunkturát, hogy ismét szóhoz juthasson ő, ki az előző években gyönyörű előleget adott arról, hogy mit tud s most itt hever parlogon, mint egy rozsdás borona.

Ily komor gondolatok közt szedte fel derék barátunk bundáját, mikor elhatározta, hogy hazatér. Fekete volt az ójszaka, hideg és komor. Szinte nem is látott, ösztönei vitték sötét éjen át valami bensejében felderengő óél felé. Egyszerre megtorpant nagy világosságban. Mintha most nőtt volna ki a földből, messzi elnyúló palotásor állott előtte. Talán csak farsangi bűbáj. Nem, nem semmi tréfa. Lenn hosszú autósor állott. Nem sanyaru utcai kocsiformák. Elöl egy elefántcsontszínű Hispano Suiza. Teste tropikus volt és illatozott, mintha délamerikai cukornádtenyésztő nábob kiszálltát várná. Mögötte hatalmas Rolls-Royce, az angol arisztokrácia kedvence. Utána rokokóra tapétázott Renault, kokottok kocsija, tél közepén mezei vadvirággal kehelyszerű tartóiban. Mercedes, mozgó vár, csukott Limousine, Lincoln Cleopatrastíli kocsija márvány és gyöngyházdiszítással pamlagtámláin. Távolabb Packer és Cadillac és minden nagy és tiszteletreméltó márka.

Most hangtalanul itt is, ott is megvillantak a kapualjak a kísértetiesen csendes utcán és urak, hölgyek szállástát az autók felé. Mindannyian álarcban, pazar jelmezben. Igazi arany volt rájuk a suitás, villogó drágakő a női lábakon, még a csatt is. A soffőrök a helvükön ültek, nem hallatszott semmi zúgás, pedig a motorok már eszeveszetteen forogtak. Most hirtelen egy torpedó formájú Bugattit kanvargott elő és megállott a kocsisor élén.

— Parancsoljon hercegem, — szalutált az aranyapokás soffőr és már be is tessékelt az üres kocsiba. Megindultak. Rohantak velük szemben a házak, parkok, keresztelések. Templomok tornyai és keresztjei gigantikus ívben fordultak lefelé, amint egy pillanatra feltűnedeztek. Hatalmas városzerű kastély előtt állottak meg. Bejárólépcsőzete széles volt, mint antik Colosseumoké. Mire felértek a kilencenkilenc fokon, egy simaképzű ur fogadta őket.

— Dr. Cagliostro vagyok, az összes gyógytudományok tudora, egyenes le származottja kitűnő dédnagyapámnak, egyébként a »Nagyur« titkára. Üdvözlöm önöket hamvazószerdai jelmezes estélyükön. De előbb egy kis formalitáson kell keresztülesnünk. Mindegyikük lesz szives befáradni a kis szalonba és két bizalmi emberünk előtt igazolja magát.

Először egy magas férfi lépett be. A velencei kereskedők középkori ün-

nepi ruháját viselte. — Nincs nálam más, csak a hamis bukásért elfogatást elrendelő végzés elleni felfolyamódásom. A titkár udvariasan meghajolt. Passiert. Egy devizór követte Mercur jelmezében. — Irást kérek. — Nincs, szólt zavarodottan. — Éppen most közlik a lapok, hogy a rábizott értékpapírokat saját számlára értékesítette, — suttogta az egyik bizalmi. Passiert. Magasarangu ur követte. — Hol van az árvák pénze? — Nálam. Passiert. Egy véd fekete dominóban. — Uzscráért jogerősen elítélve, suttogta a másik bizalmi. Passiert. Az építész nem kellett igazolni. Bérpalotája épp most dült össze, minden terve a pusztulás magvát hordta. Egy gyáros fölötté furcsa volt, csak alsóruhát hordott, inge összetépvé, szakadozva, mint a rosta. — Hogy mer ön idejönni így? — Saját gyártmányu zefirjeim — első mozás után, — Bravó, szólt Cagliostro s vállveregetve tessékelt beljebb. Így ment ez hosszú sorban. Végül a talmi hercegre került a sor. A titkár férfiasan megszorította a kezét és bátorítón így szólt: — Derék fiatalember, megláttuk gondolatait a táncteremben s távszugesztióval ide rendeltük. Ön tehát szeretne tiszta szívből rossz lenni s nem tud olyan aljas lenni, mint néhány év előtt, mert nem engedik a viszonyok. Jön még borura derű, de addig ne feledje el, hogy legegyszerűbb ut a görbe.

A vendégek felsorakoztak, mire a bíborruhás komornyik kikiáltotta, hogy Halál őfensége a cinteremben várja magas vendégeit. A terem felségesen volt díszítve, fáklyák lobogtak mindenütt. Félelemre igazán nem volt ok. A Halál végtelenül megnyerő előkelő ur volt, frakkja gomblyukában fekete tulipán virított. Finom volt ez az arc, teli szellemességgel és nyíltsággal, csak a szemekre borult platina keretes pápaszem. Rendkívül vastagra esiszolt onyx kő szolgált lencsékül, de még így is emésztő tűz égett mögöttük. Vigyázni kellett, ember nem bírja el a Halál tekintetét, elég egy pillanatra, ha odatéved s megáll nyomban a szeme rebbenése, ütőere vére s szíve menthetlenül bele hull a szemek oceáni mélységébe. A ház ura felkelt s üdvözölte vendégeit.

— Hölgyeim és uraim. Ne féljenek, nem viselek kaszát, nem hordok esontvázat, hisz én vagyok a legteljesebb élet. Hisz, ha én is meghalhatnék egyszer, talán nem is volna olyan rossz, szólt igaz melankoliával, de hát örök-ké, örökké, ez a sorsom. Utóvégre a halál nem halhat meg. De nem rólam van ma szó, hanem kedves vendégeimről. Alázatosan meghajtom fejem önök előtt s elismerem, hogy önök rosszabbak voltak embertársaikhoz, jobban pusztították őket, mint én magam a háboruban. Már a kezdet is nagyszerű volt. A generális, ki egy napon saját katonáiból ötvenezret csapolt. S az az eset a papirtalpakall épp a multkor mesélte el Cagliostro újra. Mindegyiknek lefagyott a lába, térdé s végül nem akadt elég szoba a közeli városban, mely halottas kamrául szolgálhatott volna. Önök azóta egész Európát beszervezték számomra. 1914-ben mikor első bálomat adtam, még alig lézengett itt valaki s ma az egész világ, az élet minden osztályából itt látom a kiküldött képviselőket. Béke van s mégis nagyszerű munka folyik. Üdvözlöm azokat, akik az emberiség szívéből kiölik az igazság hitét kik ledöntik a jog korlátait s felállítják a jogtalanság elvét, kik lerombolják a közvagyon magas fogalmát, kik kuruzsolva sárba taposák az esküt, kik hamis mérlegekkel mérnek, kik aranyért hitvány árut adnak, üdvözlöm mindazokat, kik a kérlelhetetlen önzés sokszínű vértében harcolnak mellettem legnagyobb ellenségem, — az éniítő emberi szolidaritás ellen. Árvák utolsó sőbaja özvegyek iakiáltása, éhenhalók pusztulása ne zavarja önöket. Mindaz elhalkul, ha bátrak, de ne feledjék, hogy fölém van az élet bíbora s a hosszú élet adománya, ha hiúságos fegyvertársaim maradnak továbbra is. Iev legyen! S most levetkőzhetnek, kezdődik a bál.

A társaság azonnal asztalhoz ült s megkezdődött a legkicsapongóbb farsangi ünnepély. Nem bontották meg ruháikat. Még az álarc is fenn maradt s mégis meztelenebbek voltak, mint valaha. Végre megmutathatták egymásnak belső arcukat.

Flaneur.

Idegbeteg lett

a fiatal lakatoslegény, mert nem tudott rendes foglalkozáshoz jutni

Temesvár, február 23.

Suchin Miklós huszonegy éves lakatos, aki anyjával és tizenhat éves öccsével a Józsefváros egy csendes utcájában lakik, hónapok óta nem tud munkához jutni. Már lemondott arról is, hogy a szakmájában dolgozzék és megelégedne azzal, ha mint napszámos kapna valahol alkalmazást. Azonban minden fáradozása hiábavaló volt.

Nagyon a szívére vette, hogy nem keres és rá van szorulva arra, hogy anyjával és öccsével abból a sovány keresetből tengődjék, amit az utóbbi mint kifutó keres.

Az azelőtt életvidám fiatal ember buskomor lett és napokon keresztül nem szólt. A mult éjszaka az anyja arra ébredt fel, hogy idősebb fia felugrik

az ágyból és azt kiáltozza:

— Munkát akarok! Munkát akarok! Világ sságot gyujtottak és az anya kisebbik fiáva együtt csitítani igyekezett a szobában izgatottan körül szaladgáló Suchin Miklót. Ez egyre azt hajogatta, hogy tovább nem bírja az életet. Egyszerre aztán a konyhába rohant és é es késsel tért vissza.

— Haljunk meg mindnyájan, — mondotta vésztijszóan, — ha már nem tudok munkát kapni.

Az anyja ijedtében felrántotta az ablakot és kiugrott az utcára.

A fiatalabb fiu a szoba egyik sarkába menekült, ahová bátyja utánarohant. Szurásra emelte a kést, amikor hirtelen eszméletlenül összerogyott.

Az anyja aztán több szomszédal együtt visszatért a lakásba, majd orvost hívtak, aki az eszméletlen ifjút magához térítette. Mikor megtudta, hogy mit akart csinálni, sirva kért bocsánatot hozzátartozóitól. Az orvos súlyos idegbajt állapított meg.

Külföldi mérkőzésekre indul a Kinizsi

Temesvár, február 23.

Lazar Kornél dr., a Kinizsi Sportegyesület elnöke, aki az utóbbi hetekben huzamosabban külföldön tartózkodott, több helyen is tárgyalást folytatott a Kinizsi külföldi szereplését illetően. Így a romániai bajnokságot március huszötödikére Budapestre hívták meg. Ezen a napon a magyar válogatott az olaszok ellen Milanóban játszik és a magyar labdarugó szövetség ezen a szabad napon vagy a Hungáriát szeretné ellenfelnek lekötöni a Kinizsi részére, vagy pedig kombinált magyar válogatottat bocsátana rendelkezésre. A mérkőzés megtartásáról teljesen bizonyosat még nem lehet tudni, tekintettel arra, hogy a román magyar sportbarátság, amelyet évek során kiépítettek, éppen az utóbbi időben eszközölt játékoszikipkázások miatt némi csorbát szenvedett. Ezzel szemben azonban egészen bizonyos a Kinizsi csehszlovák turája, amelyet júniusban bonyolít le a bajnoki mérkőzések befejezése után. Kassa, Pozsony, Prága, Brünn, Olmütz, Reichenberg lesznek azok az államok, amelyeket Kinizsi útján érint. Még ebben az évben lebonyolításra kerül egy jugoszláv tura is, amelyet főként a jugoszláv tengerparti városok meglátogatásával hoznak létre. Lazar Kornél dr. a professzionizmus kérdésében a következőket mondotta:

— Be kell vezetni nálunk is a professzionizmust, mert a mai általános álamatör szellemnek semmi értelme sincsen és a sportklubok már nem sokáig bírják ki. Legjobbaink elmennek, új nemzedéket pedig amatőr alapon a mai gazdasági viszonyok és megváltozott életfelfogás mellett nevelni már képtelenek vagyunk. Az ország sportjának érdekében való a professzionizmus haladéktalan bevezetése.

Telefon: 13-04 Telefon: 13-04

WAGONS-LITS

menetjegyiroda.

Eddig a Kereskedelmi és Iparkamara palotájában,

február 20-tól

a Moravetz-féle könyvkereskedés mellett

Belváros, Str. Avram Iancu

(Takarekpénztár-utca) 4. sz.

Könnyű

foglalkozást nők és férfiak, találhatnak rokkantak is.

Jelentkezhetni a Helicon-nyomda portásánál naponta reggel hat órától nyolcig

Ha szép akar lenni,

hasznájon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompu-dert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz”, I. Szentgyörgy-tér.

Azonnal beköltözhető

két és egy szobás házak havi lefizetésre is. Kövesut gyalogjáró fasorral ellátott házhelyek 2-3 évi

valamint téglaházaknak 5-6 évi lefizetésre való felépítése iránt értekezni lehet

KARDOSTELEP intézőségénél a strand végében. (393)

Zugtak a harangok

az összes Kolozsvári templomokban, mikor Ferencz József unitárius püspököt temették

Kolozsvár, febr. 23.

Tegnap ment végbe a gyász és részvét impozáns megnyilatkozása között Ferencz József unitárius püspök temetése. A gyászszertartást megelőző két napon az unitárius templomban felállított ravatalhoz valóságos zarándokutató végeztek a részvétlátogatók ezrei. Tegnap délelőtt tízórától félegy óráig az összes felekezetek, hatóságok és erkölcsi testületek küldöttségei fejezték ki részvétüket az unitárius egyház vezetősége és a család előtt. A főpapiát vezető gyászoló felekezet nevében a ravatal előtt Boross György dr. püspökhelyettes, Ferencz Géza dr. és Szentiványi József fogadták a küldöttségeket. Az erdélyi intézmények és az egyházak közül elsőnek az erdélyi református egyház képviselőtöbbsége Várhelyi János püspökhelyettes jelent meg a ravatalnál, mivel Makay Sándor dr. püspök ezidőszere Bukarestben tartózkodik. Ezután sorra következtek a királyhágó melletti református egyházkerület nevében Sullok István dr., a görög katolikus és a görög keleti egyházak megbízottai, a piarista rend Patay József dr. rendfőnök vezetésével, a magyar luteránusok küldöttsége Frínt Lajos szuperintendens vezetésével.

A Magyar Párt nevében Bethlen György gróf elnökkel az élén az egész pártvezetőség megjelent a ravatal előtt.

Sándor József volt szenátor az EMKE képviselőtöbbségében volt jelen. Papp Danila kolozsvári hadtestparancsnok egy ezredes és egy őrnagy kíséretében déli tizenkét órakor jelent meg a ravatal előtt és román nyelven fejezte ki részvétét, amelyre Szentiványi József főgondnok ugyanekkor román nyelven válaszolt. Mihályi Tivadar dr. kolozsvári polgármester lendületes magyar beszédben adott kifejezést részvétének. Josik Gábor dr. a római katolikus státus nevében, Nyirő József pedig a kisebbségi újságírószervezet megbízásából mondott részvétet. Ezután a hatóságok és iskolák küldöttségei következtek sorra.

Délben félegy órakor a koporsót lezárták és a templom ajtóit is bezárták délután félhárom óráig. Már két órakor hatalmas tömeg helyezkedett el a Kossuth Lajos utcában, ahonnan a temetési menetnek el kellett indulni. Délután háromnegyed három órakor megjelent a kolozsvári nyolcvanharmadik gyalogezred egyik díszszázada a zenekarral. Mindenféle díszruhás rendőrök teljesítettek az utvonalon szolgálatot.

A hadsereget a temetés alkalmával tizennégy törzstiszt képviselte Papp Danila hadtestparancsnokkal és még három tábornokkal az élén.

Három órakor kezdetét vette a gyászszertartás, amelyet zoltárénekek nyitott meg. Boross György dr. püspökhelyettes ezután rövid emlékeztetőt mondott, utána pedig Varga Béla dr. lendületes gyászbeszédében méltatta az elhunyt kiváló papi és emberi érdemeit. Beszédében végigvont Ferencz József hosszú életének három fázisán. Az első fázis a fiatalság volt, amikor a szabadságharc eszméit tartották izzóban Európa népeinek lelkeit. Életének delén a béke és áldás napjai következtek.

Életének végén pedig a rombolás, a pusztulás, a khaosz és diszharmonia, valamint az emberi eszmék megcsufolása jutottak osztályrészesül.

Kiemelte Ferencz József három jellegzetes vonását. Megáldotta az Ur méltósággal és fényvel, ő azonban ebben a nagy méltóságában is igaz lelki demokráciát árukt el. Második jellemvonása az értelem kivételes ereje és

tisztasága volt. Harmadik jellemvonásával megáldotta őt az Ur az igazság és jog diadalába vetett profétai hitel. Varga nagyhatású gyászbeszéde után ismét zoltárénekek következtek.

A temetési menet

Négy óra után indult a hatalmas gyászmenet a templomból a temető felé.

A temetési menetben mintegy nyolctízezer ember vett részt. Az utvonalon végig mindenütt lehúzták az üzletek redőnyeit, a lámpákat gyászfátyollal vonták be és minden lámpa a nappali világosság ellenére égett.

A gyászmenetet a különböző dalárdák és az összes tanintézetek ifjúsága nyitotta meg. A testületek küldöttségei, a hadsereg tizennégy képviselője, a megyei és városi méltóságok követek ezután. A gyászkooszi előtt közvetlenül az unitárius gimnázium dalárdája haladt, a gyászkooszi mellett pedig az esperesek és az egyházi felügyelők, gondnokok haladtak. Az egész menetet csendőrök díszszázada kísérte, a gyász jelűl lefelé fordított fegyverekkel. Amikor az impozáns gyászmenet a temető kapuja elé érkezett, csak akkor indulhatott el a gyászkooszi. A nyolcvanharmadik gyalogezred díszszázada csak a temetési szertartás alatt teljesített szolgálatot, ezután elvonult. Amidőn a gyászmenet megindult, a zenekar a Beethoven gyászindulót játszotta. A gyászkooszi után haladtak a család tagjai, az egyházi főgondnokok, a kormány és a

majd hat egyházi gondnok vállára emelte a koporsót és kivitte a halottaskocsira. Ebben a percben Kolozsvár összes templomaiban zugtak a harangok.

vallásügyi minisztérium kiküldöttél Pacliseanu vezérfelügyelővel élükön. Ezután a külföldi konzulok következtek és pedig a magyar, francia, angol, csehszlovák, olasz, német és osztrák konzulátus képviselője. Következtek ezután az unitárius egyház lelkészeinek mintegy a fele vállakon palásttal. Végül a tanári és tanítói testület, azután pedig a nagyközönség tömött sora fejezte be a menetet.

Ferencz József püspök özvegye egészen a temetőig kocsin tette meg az utat, a temetőbe azonban már nem tudott bemenni, mert magas korára való tekintettel ezt a család nem tartotta helyesnek.

A temető kapujánál az összes tanintézetek növendékei állottak sorfalat, a temetőbe pedig csak az unitárius kolégium dalárdája vonult be.

A sirnál Csiky Gábor dr. a külföldi unitáriusok nevében mondott istenhozzádot. Ezután a dalárda éneke következett, majd Ferencz Géza dr. főgondnok emelkedett szellemi beszédet mondott. A temetési szertartást Gvidó Béla imája zárta be. Ferencz József püspököt a családi sírholtban helyezték örök nyugalomra és nyugvóhelye Kríza az első unitárius püspök sírja mellett van. A temetés délután hat órakor ért véget.

Nem cserélhet

szezont a magyar szinigazgató a németekkel, akiknek még társulatuk sincsen

Temesvár, február 23.

Az új temesvári színház március hónapban a kisebbségeké. A krajoval prózatársulat vendégjátékának első része befejezést nyert, február végéig felszerelik a színpadra a külföldről érkezett modern díszlettechnikai gépeket, ezután megkezdődhetik a két-két hétre tervezett német és magyar szezon. Így állapodott meg a város vezetősége a kisebbségekkel és hivatalos határozatban is közölte, hogy március elsejétől tizenötödikéig a német, tizenhatodikától pedig a hónap végéig a magyar társulaté a színház.

A nyularknyira szabott kisebbségi színjátszás körül azonban éppen a szezon rövidege miatt nehézségek jelentkeznek. A temesvári németiség vezetői még mindig nem tudják, hogy milyen társulattal állapodjanak meg, a jóhírű Sundt igazgató együttese már le van másuttól köve és hír szerint harmadrangú társulattal is tárgyalnának, hogy a német szezon megmentsék. Érthető is, hogy elsőrendű társulat messzi vidékről alig tizennégy napra nem jöhet Temesvárra, mert költségeit képtelen volna fedezni. A németek egy része azt szeretné, hogy a magyar szinigazgató cseréljen a játékidő tekintetében, mert reméli, hogy március második felére talán mégis sikerül művészileg elfo-

gadható együttessel megállapodni. Ebbe a cserébe azonban Szendrői Mihály nem mehet bele, mert aradi bérletrendszerét már előzetesen úgy osztotta be, hogy március hó második felében Temesvárra jön. Ebben a zavaros helyzetben Geörgyevici Lucian dr. főpolgármester álláspontja a következő.

— Március első fele a német társulaté. Ha azonban a németek nem jönnek, úgy természetesen játszhatik a magyar társulat, mert semmi körülmények között nem hagyjuk a színházat üresen állani. Hivatalosan nálam még nem jelentették be a németek vezetői, hogy játszanak-e, vagy sem, de hallom, hogy két társulattal is tárgyalnak. Amennyiben márciusban nem játszik a német színház, akkor az áprilisban kezdődő újabb román szezon után kerülhetnek sorra a német színészek. A magyar szinigazgató dolga, hogy akar-e a játékidő tekintetében cserélni, erre a városnak semmi befolyása sincsen.

Ha pedig a német színészet március első felében nem jönne és a magyarok játszanának akkor is, ez természetesen nem fosztja meg a magyar igazgatót ama jogától, hogy március második felében övé a színház.

Játszhatik majd a magyar társulat azért is, mert semmi körülmények között üresen nem marad az új színház.

MALNÁSI MÁRIA FORRÁS

Természetes alkalikus sógyógyvíz. Gyomorégést azonnal megszüntet.

A legjobb nyálkaoldó gyógyszer. Mindenütt kapható.

Kutkezelőség: Brassó.

1723

Főlerakat: KARDOS MIKLÓS, Timișoara Str. Vladimirescu 30

Az üzlet

fontos Scheller Hilda szüleinek

Berlin, február 22.

Jogászörökben azt hiszik, hogy a Krantz perben a felmentő ítélet miatt felülvizsgálatra nem kerül a sor. Pedagogusoknak is az a kívánsága, hogy lehetőleg el kell kerülni azt, hogy az ügy még egyszer a nyilvánosság elé kerüljön. A tempelhofi és steglitz ifjúsági gondozó egyesületek foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy nem volna-e szükséges Krantz Pál és Scheller Hilda érdekében az állami közbelépés. Lehetséges, hogy Scheller Hildát az egyik patronázegetesület kívánságára tekintettel arra, hogy a Scheller-házban a szülői nevelés igen hiányos, állami nevelőintézetbe adják. Ez ellen a szülők már előre tiltakoznak, mert leányuk több filmvállalattól és kabarétól fényes szerződéses ajánlatot kapott és az állami intézetbe való utalása megfosztaná fényes jövedelemtől. A patronázegetesület viszont azzal érvel, hogy a mozi és a kabaré még jobban elrontaná Scheller Hilda erkölcsét.

Megszökött

a sikkasztó temesvári adóügynök

Temesvár, február 23.

A temesvári törvényszék Athanasianu tanácsa tegnap három évre visszanyúló sikkasztási ügyet tárgyalt. Chrisztianszky György a temesvári pénzügyigazgatóság adóügynöki alkalmazásban volt és ezen minőségében százhuszezer lelt sikkasztott el. A sikkasztást felfedték, mire Chrisztianszky egyideig vizsgálói fogságba is volt, utóbb azonban szabadon engedték. Ügyében tegnap tartotta meg a temesvári törvényszék a főtárgyalást. Chrisztianszky a főtárgyaláson nem jelent meg és az idézőre egykori házigazdája azt vezette rá, hogy Nagybecskerekre távozott. Vádolt nélkül a főtárgyalást nem lehetett megtartani és a törvényszék úgy döntött, hogy megkeresi a temesvári ügyészséget, tegyen haladéktalan intézkedéseket Chrisztianszky letartóztatására vonatkozólag. A törvényszék az ügyészséget távirati intézkedés megtételére kérte föl. Az ügyészség a távirati letartóztatási kérelemmel egyidőben megindítja Chrisztianszky ellen a kiadatási eljárást is.

Budapestre utazik?

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szobaárainkból

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból (Külföldi házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról.

Otthon érzi magát

jól fűtött szobáinkban.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

saját érdeke

czen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg

GRAND HOTEL PARK

nagyszálló

BUDAPEST VIII, Baross-tér 10

A Keleti pályaudvar hírszéki utcajával szemben.

Hirek

Mezillábas

Autó vezet kezénél fogva a rendőr. A hideg aszfalton úgy kapkodja talpait a gyerek, mintha forró vasra lépegetne. A kalap, ami a fején van, már csak rom. Karimája nincsen, több helyen lyukak vannak rajta, mintha gránát járt volna. A ruhája csupa rongy. Balkarján a kabátujj könyökben le van tépve. Ki tudja, hol vált el a hiányzó rész a megrokkant kabátból. A fiu alig lehet nyolc-tíz éves. Egy belvárosi csemegekereskedésbe ment be.

— Kérem szépen, az anyám meghalt, az apám betegen fekszik, — mondta síró hangon — tessék nekem adni pár lelt.

Mialatt várakozott, hogy megkapja az alamizsnát, kiszemelt magának egy könnyen hozzáférhető jó darab szalámit a kabátja alá csuszattatta. Azonban az egyik segéd észrevette, behívták a sarki rendőrt, aki bekísérte a kis tolvajt a rendőrprefektúrára. A fiu a rendőrlégények szobájában eljajgatott, hogy az anyja meghalt, az apja betegen fekszik és nem tud mozogni. Otthon nincsen mit enni és a szalámit nem magának akarta lopni, hanem az apjának.

A rendőrök megsajnálják. Olyan igazán, őszintén beszélt. Az egyik rendőr, aki özvegyember és akinek szintén van egy kis fia, a könnyeit törölgette. Elővette szakadozott pénztárcáját, kikotorászott abból egy tépett öt leiest és odaadta a fiúnak, hogy legyen rajta az apjának valami enni valót. A többi rendőr követte a példát, egy-két-három leiel mindegyik gyakorolt jótékonyságot. A legényeségi szobából később felvitték a fiut a napi ügyeletes rendőrtiszt elé. Itt nem fogott a sírás. A komiszár elküldött a fiu lakására egy rendőrt, aki azzal jött vissza, hogy egy szó sem igaz mindabból, amit a gyerek elmesélt. Szülei egész napon át a gyárban dolgoznak és a fiut úgy akarják otthon tartani, hogy elzárják a cipőjét és csak rongyos ruhát adnak rája. A kis haszontalan azonban így is gyakran megszökik. Olyankor aztán koldul és tolvajkodik.

A komiszár a kis szélhámost jól leszidta, végül egy rendőrrel küldte haza és ijesztésül még rászólt:

— Ha még egyszer lopsz, akkor belesuklak a dutyiba. Értetted?

Az apró gazember vigyorogva felelt:

— Tudom én, komiszárus ur, hogy ilyen kis gyereket nem szabad még bezárni. Javítóintézetbe is csak tizen-négy éves korban küldhetnek.

Ilyen picit és máris tudja a törvénykönyvet.

Ér.

— Birói kinevezések a Bánságban. Bukarestből jelentik: A régens tanács az igazságügyminiszter előterjesztésére a következő kinevezéseket eszközölte a birói karban. A Barbara Széver dr. halálával megüresedett aradi törvényszéki főelnöki méltóságra Hargot György táblabíró, aradi törvényszéki tanácselnököt nevezte ki, Orezanu Romulusz aradi törvényszéki bírót pedig a Hargot előléptetése folytán megüresedett tanácselnöki tisztséget töltötte be. Pompilian Miklós jasi városi segédjársíró Dettára helyezték.

Főpapok tárgyalása

a miniszterelnökkel skultuszminiszterrel

Bukarest, február 23.

Bratianu Vintila miniszterelnök és Lapedatu kultuszminiszter tegnap délelőtt a miniszterelnökségen fogadta a görög katoikus egyház küldöttségét. A deputáció tagjai Suciometropolita, Hosszu és Niculescu püspök voltak. A főpapok kifejtették a katusztörvényvel kapcsolatos kívánságukat, különösen az egyházközségek vagyonára vonatkozólag. A miniszterelnök valamint a kultuszminiszter is ígéretet

tett, hogy a kívánságnak a lehetőség szerint megfelelnek és most már csak a törvény szövegének megfelelő fogalmazása van hátra. A küldöttség kérte a jogi személyekre vonatkozó Marzescu féle törvény ötvenedik szakaszának alkalmazását, mert a parochiak jogi személyiséget képeznek. A tanácskozás két órán keresztül tartott és azzal végződött, hogy a törvény új szövegét a főpapokkal közölni fogja.

— A nemzeti parasztpárt sorozatos négyülései. Bukarestből jelentik: A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy február huszonhatodikán Cernovicban, március negyedikén Galaaban, március tizenegyedikén Bukarest összes kerületeiben és március tizennyolcadikán Bukarest központjában tart gyűléseket. Ezeket követi a gyulafehérvári nagygyűlés, amelynek pontos időpontját még nem állapították meg, de április tizedikéig feltétlenül megtartják.

— Eljegyzés. Sebesan István, a Vointa Banatului belső munkatársra eljegyezte Raica Ekatarina nagyszentmiklósi tanítónőt.

— Olasz és angol nyelv a középiskolákban. A temesvári tankerületi felügyelőséghez a közoktatásügyi miniszteriumtól rendelet érkezett, amelynek értelmében a magánjellegű és nyilvánossági joggal felruházott középiskolák felső osztályaiban a jövő tanévtől kezdve az olasz, vagy az angol nyelv tanítása kötelező.

Péntek:

Dóni kozák-kórus

még néhány jegy Bánátnál

— A temesvári agrártanácsos vizsgálóelölés. Ismeretes az az eljárás, amelyet Mihailescu Sándor volt temesi agrártanácsos és Belintianu Konstantin volt zombolyai agronom ellen indított az ügyészség, mert mindkettőjüket különböző hivatalos visszaéléssel gyanúsították. Mihailescu és Belintianu közel egy hónapig vizsgálati fogságban is voltak, utóbb azonban szabadlábra kerültek. Ügyükben a vizsgálóbíró tovább folytatta a vizsgálatot, amely most befejezést nyert és a napokban készül el a véghatározat.

• „The 2 Hardings” világhírű akrobaták a Royal-kávéházban.

— Lindberg és az ocean átrepülése. Popovici András repülőzredes szombaton, a hó huszonötödikén rendkívül érdekesnek ígérkező előadást tart a belvárosi moziban Lindberg és az ocean átrepülése címen.

— Stefan Örnagy halála. Stefan János nyugalmazott Örnagy hatvanhét éves korában a Gyárváros, Telekház utca 8. szám alatt levő lakásán meghalt. Az Örnagy aki nyugdíjazása óta a Gyapjuipar tisztviselője volt, igen népszerű ember volt. Temetése ma délután négy órakor lesz a gyárvárosi temető halottasházából.

— A szabad foglalkozással bírók adója. Ma kezdődik a temesvári pénzügyigazgatóságon a szabad foglalkozással bíró egyének, ügyvédek, orvosok, kereskedők és hasonló foglalkozásúak adókövetése. A pénzügyigazgatóságon három bizottság működik és reggel nyolc órakor veszik kezdetüket az adókövető bizottság ülésel.

— Az autótakszi elűtött egy katonát. Tegnap az aradi uton a 754. Tms. jelzésű autótakszi a megengedett sebességnél gyorsabban haladt és az uton elűtötte Bulat János huszonkét éves katonát, aki egy katonai osztagban menetelt és a sor szélén állott. A sofőr a sötétben minden jelzés nélkül száguldott és így történt a baleset. A katonát könnyebb sérüléseket szenvedett. Seciureanu vezetőügyész tegnap elrendelte a vétkes sofőr elővezetését és kihallgatása után megindította ellene az eljárást.

— Romániába szökött szerb rablóvezér. Fehértemplomról jelentik: Vlaszics Nikola, a rettegett öblőansági rablóvezér, akit a fehértemplomi törvényszék különböző bünesselkémények miatt husz évi fegyházra ítelt, megszökött a börtönből. A szökött fegyveres kérekerítése érdekében az egész bűnségi csendőrséget mozgósították, de a rabló nyomtalanul eltűnt és minden valószínűség szerint Romániában bujkál.

• Könyvberendezések, Alpaka evőeszköz és asztali készlet, kerti szerszámok leszállított áron kaphatók Schertar Ottó vásarkereskedésében, Timisoara, Belváros.

Dóni kozák-kórus

egyetlen hangversenye

pénteken. Jegyek Bánátnál

* Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara).

A KINCSTAR LEHETETLEN SZERZŐDÉSE A RESIOA-MŰVEK-KEL. Bukarestből jelentik: A lapok tovább folytatják az állam és a Resioa-művek között kötött szerződés elleni támadást. Kimutatják, hogy amikor a lei stabilizálása előtt állunk, érthetetlen, miként lehet három, sőt hat évre előre meghatározni a lei értékét a francia frankkal szemben. Valószínű, hogy a szerződés módosítására sor kerül.

— Szimulál a sikkasztó hercegnő. Budapestről jelentik: Herceg Porcia Aladárné nemrég trafikengedélyt kapott, amelyhez forgótőkét úgy szerzett, hogy társakat keresett, akikől kauciót vett fel. Mikor ezek látták, hogy a trafik gyengén megy, visszakövetelték a kauciót, melyet azonban nem kaptak meg, erre feljelentéseket tettek. A hercegnőt letartóztatták és a rendőrségi fogház női cellájában helyezték el. A hercegnő a cellában egész nap a haját tépi és összefüggéstelenül beszél. A rendőrorvos, aki megvizsgálta, megállapította, hogy az örültséget csak szimulálja, hogy így a felelősség alól kibújhasson.

— Csődtömeggondnok lemondása. Megirtuk, hogy a Grünfeld és Fial belvárosi cég elleni csődben a törvényszék Mercea Viktor dr. temesvári ügyvédet nevezte ki csődtömeggondnoknak. Mercea dr. ezen megbízatásáról lemondott és helyette Popovici János dr. lett az új csődtömeggondnok.

Rádió és lelkigrafiológia, valamint elsőrangú táncatrakciók fogják a közönséget a somer- és someretek műsoros táncestélyén szórakoztatni. A bál az Ipari Munkaadók Szindikátus (Jenőherceg-utca 20) helyiségeiben szombaton este fog lezajlani.

— Halálozás. Özvegy Kosztics Atanászné hatvannyolc éves korában Zomborban meghalt. Az elhunytban Kosztics Szlobodan temesvári görög keleti szerb főesperes édesapját gyászolja. Tegnap temették el nagy részvét mellett.

• Valutaspekuláns államtitkár. Londonból jelentik: Lampson pekingi angol követet visszahívják állásából. Lampson a külügyminiszterium államtitkári állásába kerül Gregory helyébe. Gregory ugyanis belekeveredett egy frankspekulációs afférbe, amiért a fegyelmi bíróság állásvesztésre ítélte.

MOZI

Belvárosi Mozi: Szerda-csütört. febr. 22-23.

Gyár. Mozi: Szombat-vasár. febr. 24-25.

Mehalai Mozi: Vasárnap február 26.

FEU tűz

Baroncelli a nagy rendező utolsó és legszebb filmje. A leghatalmasabb és meghatóbb tengerész dráma. A filmgyártmány valóságos csodája.

A főszerepekben:

Charles Vanel :: Dolly Davis :: I. Maxudian

Monopol: Concordia-Film, Braşov.
Az előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor
Jegyelővétel d. e. 10-12 óráig.
Este felmelt helvárak: 50, 40 25 és 20 lei

MOZI

ERDÉLYI LEXICON

Osvát Kálmán
szerkesztésében
legközelebb

megjelenik

Oradea-Mare,
Bulev. Regele Ferdinand 8.

283

„OLLA”
GUM. . ?

Ügyeljen az
„OLLA” névre
mert csak az
valódi

VISSZAALLITJÁK A RÉGI VÁLASZTÁSI RENDSZERT? Bukarestből jelentik: A liberális képviselők egyrésze mozgalmat indított, hogy a kormány módosítsa a jelenlegi választói törvényt. Valószínű, hogy a kormány a képviselők óhajának engedve, elkészíti a törvényt módosító javaslatot. Az új javaslat állítólag újra az arányos választást és listarendszer helyett a kerületi rendszert állítja vissza.

— **Pángermán — pánzsídó.** Budapestről jelentik: Sándor Pál a képviselőházban a numerus clausus vitája során azt fejtette, hogy a szolidok a háboru előtt, alatt és után mindig hazafiasan és hűségesen viselkedtek. Beszéde alatt Bleyer Jakab német és Fábrián Béla szocialista képviselők összetűznek. Fábrián azt kiáltotta Bleyer felé, hogy pángermán, mire Bleyer azt kiáltotta Fábrián felé, hogy pánzsídó. Az elnök mindkettőt rendreutasította.

— **Baj van a költségek körül.** Londonból jelentik: Az amszterdami olimpiáson résztvevő futballisták költségmegtérítésének ügyében az angol és a többi európai sportegyesület között súlyos nézeteltérések keletkeztek. A nézeteltérések közelebbi okait eddig még nem hozták nyilvánosságra. Anyagi tény, hogy az angol, walesi és ír egyesületek bejelentették a nemzetközi sport szövetségből való kilépésüket.

— **A zombolyai Reform-malom esődjé.** A temesvári törvényszék a múlt héten tudvalevőleg a zombolyai Reform-malom ellen is esődöt rendelt el. A törvényszék döntése ellen az érdekeltektől malom igazgatóság a temesvári ítélőtáblához fellebbezést nyújtott be. A esődrendelés ugyanis a zombolyai önkéntes tűzoltótestület részéről a malommal szemben támasztott követelés következménye volt. A fellebbezésben az igazgatóság elmondja, hogy a tűzoltók követelése még nem vált esőd-késsé.

* **Lilian Rauschel** ekszentrikus, balett és spicctáncművésznő a Royal-kávéházban.

— **Az első titkos választás Japánban.** Tokióból jelentik: Japánban most kezdődtek meg az általános választások. Az osakai kerületben tizenhárom liberális, öt konzervatív és két proletár jelöltet választottak meg.

— **Barátságos felelősségrevonás.** Bécsből jelentik: A déltiroli tartománygyűlésen nemrég keresztényszocialista és nagynémet képviselők súlyos támadást intéztek az olasz kormány ellen. Szemére vetették az olasz kormányt, hogy Tirol olasz részében a fascista uralom súlyosan nehezedik a németekre. Az olasz kormány most jegyzéket intézett az osztrák kormányhoz, amelynek érdeklődik, hogy a tartománygyűlés elnöke miért nem tiltakozott a támadások ellen. A tiroli sajtó követeli, hogy Seipel kancellár utasítsa vissza az olasz beavatkozást.

HALÁLNASZ

az első és
második füzet

teljesen ingyen

Kapható minden újságárusító
kioszkban. (485)

— **A Temesvár-Józsefvárosi autonóm ortodoks hitközség** választóit felkérjük, hogy esütörtökön, a hó 23-án este fél 9 órakor jelenjenek meg a hitközség tanácstermében megtartandó fontos értekezleten.

— **Az afgán királyi pár** Berlinben. Berlinből jelentik: Az afganisztán királyi pár ma Berlinbe érkezett. Az uralkodót és feleségét nagy pompával fogadták.

* **A Lloyd Tavernában** az új műsornak óriási sikere van. Yvette és D'Any teljesen új műsort hoznak. A néger-duett apacsszáma világszenzáció. Jesmam Berné és Pap Nusi szólószámaikkal nagy tapsot aratnak.

Rekriminációk

a román ellenzéki vezérek magyar parlamenti viselkedése miatt

Bukarest, február 23

A Viitorul legújabb száma Maniu, Gyula és Vaida Sándor jelenlegi szolidaris viszonyával kapcsolatban emlékeztet a magyar parlament 1907. évi eseményeire, amikor Vaida Sándor jegyzőkönyvileg megrótták az általa használt sértő kifejezésekért, Maniu, Pop-Cicio és Vlad

Aurél — mondja a Viitorul — akkor nem tartották szükségesnek szolidarisnak lenni pártihívőkkel, sőt ellenkezéleg akkor nyílt ülésen külön felszólalás formájában helytelenítették Vaida magatartását. Ezek után kérdezi a Viitorul, vajon Maniu a román parlamentet kevesebbre becsüli-e mint a magyar képviselőházat.

„MAGYAR ZSAROLÁS”. Bukarestből jelentik: A Curentul legújabb száma Magyar zsarolás címen éles támadást intéz a Magyar Párt ellen. A lap szerint a párt alkalmasságát látja a politikai helyzetet arra, hogy a kisebbségi iskolák és egyházak államsegélye ügyében zsaroló hadjáratot intézzen a kormány ellen. A Curentul szerint Gyárfás Elemér dr. szenátor kijelentette, hogy amennyiben a kormány folytatja eljárását, hogy iskolákban a tanulók nevei után igyekszik azok román származását megállapítani, kénytelen lesz ezzel az ügygel a hágai nemzetközi döntőbíróhoz fordulni. Csodálkozunk a Curentul tónusán? Vagy felháborodjunk? Ismerjük és ezért sem az egyiket, sem a másikat nem tesszük.

— **A rubel Amerikába gurul.** Newyorkból jelentik: Szovjetországból tegnap öt millió dollár értékű arany érkezett Amerikába. A küldeménynek az a célja, hogy a két állam közti kereskedelmi forgalmat megkönnyítse.

— **Gyenge vigasz.** Washingtonból jelentik: Most fejezték be a vizsgálatot az elpusztult S. 4. tengeralattjáró ügyében, amely elsüllyedése előtt összetörtközött a Paulding torpedórombolóval. A vizsgálat a felelősséget a két hajó parancsnokára hárította. Kimondták, hogy Bromhy tengernagyot a tengeralattjárók ellenőrzési parancsnokságától fel kell függeszteni, mert a mentési munkálatokat nem vezette a kellő megfontolással.

— **Játék egy községnével.** A hivatalos lap közli, hogy Boksánt ezentul Vasiovának fogják hívni. Ugyanezt a hírt a hivatalos lap már 1922-ben közölte először. Akkor is Vasiova lett Boksánból. A lakosság nagy része szaladt a miniszterhez és visszakérte a község régi nevét. Meg is kapták. Igen ám, de a Vasiova-pártiak is megmozdultak és sikerült nekik visszacsinálni az egészet. Majd aztán jött olyan korszak, amikor a vasuti állomás Vasiova volt, a postabélyegzőn Boksán volt olvasható, a politikai község pedig Boesa montana lett. Most aztán újabb játék a névvel. Csak azt volna jó tudni, hogy mikor lesz végre ennek a derék községnek véglegesen megállapított neve.

* **Inge, Welles, Anni Gulovedsi, Luci Dimitrescu,** a Royal-kávéházban.

— **A lópor gyakran hasznosabb, mint a rizspor.** Newyorkból jelentik: Wilbur tengerészeti miniszter beszédet mondott, a flotta-programról. A kormányt az utolsó napokban valóságos elárasztották táviratokkal, levelekkel és határozati javaslatokkal, amelyek megbotránkozásukat fejezik ki a flotta-program felett, amely 740 millió dollárt emészt fel. Wilbur sajnálatát fejezte ki a kormány felett gvakorait kritika miatt s kijelentette, hogy az asszonyok ennek az összegnek kétszeresét költik szépirodalmi cikkekre. Kijelentette, hogy a lópor gyakran hasznosabb, mint a rizspor.

MARCIUS ELSEJÉN új előfizetési hónap kezdődik, amikor olvasó pénzért nemcsak korán délelőtt megkaphatja újságját a legfrissebb hírekkel, hanem regényt is. Aki most előfizet március elsejére, annak a kiadóhivatal a hónap végéig ingyen küldi a lapot. Az előfizetők még abban a kedvezményben is részesülnek, hogy havonta egy apróhirdetést ingyen közölhetnek a lapban. Aki most előfizetnek, a régi előfizetőkkel együtt résztvesznek abban a sorsolásban, melyet március hatodikán rendezünk. A nyertes utalványt kap, mellyel március hónapban bármikor három napon át teljesen ingyen lakhatik Budapest a Park szállóban. A szállóban légfűtés van, állandó meleg és hideg víz és a Keleti pályaudvar érkezesi oldalával szemben fekszik úgy, hogy a kocsiköltséget is megtakarítja. Siessen azért mindenki előfizetni, mert ha a szerenese kedvez, ugy már március hatodikán nyerhet ilyen szállodalutalványt.

— **Börtönben a petroleumkirály.** Newyorkból jelentik: Nemrég eljárás indult Harry Sinclair petroleumkirály ellen, mert megvesztegetett több detektívet, hogy egy adócsalási ügyben ellene folyt vizsgálat iratait eltüntessék. A bíróság most a petroleumkirályt félévi börtönre ítélte.

— **Lehet-e képviselő volt népbiztos?** Budapestről jelentik: A képviselőházban Zsitvay Tibor elnök közölte, hogy a Szabó Imre szocialista képviselő halálával megüresedett mandátumot Bárdos Ferenc nyerte el. Szakács Ede most a képviselőház elnökségéhez levelet írt, amelyben közölte, hogy Bárdos a kommun alatt népbiztos volt. Az elnöki bejelentés után ez esetet megvizsgálás végett áttették az összeférhetlenségi bizottsághoz.

— **Jazzband a templomban.** Londonból jelentik: A manchesteri Stephan-templomban az elmúlt vasárnap először kísérték jazz-banddal az egyházi éneket. A vikárius kijelentette, hogy a hívők közönyének felrázása céljából szánta el magát arra, hogy az egyházi zenét ilyen irányban modernizálja.

— **Fejlesztéssel agyonvágta feleségét.** A cseh-szlovákiai Hradischből jelentik: Káiser Rezső munkást elhagyta a felesége. A férfi többször kérte az asszonyt, hogy térjen hozzá vissza. Miután az asszony nem tett eleget a felszólításnak, Kaiser megjelent felesége lakásán és fejlesztéssel agyonvágta az asszonyt, hadonászás közben pedig a kezefejét is levágta. A gyilkos férj ezután a koresmába ment, ahol a csendőrök eszeveszett mulatozás közepette találták rá. Valószínű, hogy megőrült.

— **A Déli Hírlap panaszokba.** Szerkesztőségünkhez a következő levél érkezett: Nem panasszal kezdjük, hanem köszönettel. Köszönetet mondunk a kardostelepi lakosság nevében Georgevici Lucian város főpolgármesternek és a mérnöki hivatalnak, hogy a Kardostelepre vezető gyalogjárót rendbehozatta. A gyalogjárót behintették salakkal és a régi rendes utat csinálták. Most jön azután a panasz. A kocsit továbbra is rossz és a szekerek azért felhajtának a gyalogjáróra, melyet így hamarosan tönkretesznek. Jó volna, ha a városi mérnökség a kardostelepi gyalogjáró szélén cölöpöket ültetne a földbe, hogy azt a kocsik ne használhassák. Ezzel aztán Kardostelep lakosságának öröme teljessé válnék.

— **Új telefonszám.** Hirschl Sándor Erzsébetvárosi Telekház-téri csomaga és fűszerkereskedő 20-86 szám alatt telefont vezetett be üzletébe. A szolid és tisztaság kiszolgálásáról ismert üzlet vevői ezentul telefonon is feladhatják megrendeléseiket.

— **Volt francia miniszter halála.** Párisból jelentik: Yves Guyot volt francia munkaügyi miniszter a jeles nemzetgazdász nyolcvanöt éves korában meghalt.

— **Jobb vendéglősnek bizonyult,** mint szörmekezeskedőnek. Kolozsvárról jelentik: Nagy feltűnést keltett 1926-ban az Eisenstädter szörmeáruház vagyoni összeomlása. Eisenstädter Izsó, a cég tulajdonosa még idejekorán hamis utlevél segítségével Párisba szökött és ott éttermet és kávéházat nyitott, amely nagyszerűen prosperál. Időközben a felesége szintén elhagyta Erdélyt és Argentínába vándorolt, ahol ugyancsak étterme van. A kolozsvári ügyesség tudomást szerzett Eisenstädter tartózkodási helyéről és megindította a kiadatási eljárást, amelynek folyamánaképpen a család bukással vádolt egykori kolozsvári kereskedő Párisban letartóztatták és legközelebb Kolozsvárra szállítják.

* „2 Costas” akrobatikus táncospár utolérhetetlen szenzáció a Royal-kávéházban.

— **Harc a temesvári pincérek szakszervezetében.** A temesvári pincérek egyrésze elégedetlen volt az egységes szakszervezetek vendégipari szakcsoportjának vezetőségével és ezért elhatározta, hogy kiválik és külön szervezetet létesít. Ma délutánra egybehívták az alapító gyűlést is és ezt röpcédulákon közölték a munkássággal. A röpcédulában súlyos vádakkal illetik a szakcsoport eddigi vezetőségét, amit ez természetesen nem hagyott válasz nélkül és másik röpcédulával felelt. Az egységes szakszervezethez tartozó pincérek azt állítják, hogy a disszidensek mozgalmá mögött a vendéglőtulajdonosok állanak, akik igyekeznek megbontani az egységet a pincérek között. A harc egyelőre rendkívül elkeseredett és a mai gyűlés, amely viharosnak ígérkezik, fogja megmutatni, hogy sikerül-e szervezetet létesíteni, vagy sem.

— **A jasi törvényszék magáévá tette a temesvári bíróság elvi döntését.** Jasiból jelentik: A pénzügyminisztérium utasítására az ország pénzügyigazgatóságai közadósság módjára akarták behajtani az Averescu-kormány idején felvett képviselői díjakat. A temesvári törvényszék elvi jelentőségű döntésében megsemmisítette a pénzügyigazgatóság által elrendelt foglalásokat azzal, hogy az ügy polgári per tárgyát képezi. Most a jasi törvényszék a temesvári törvényszék döntését szintén magáévá tette.

— **Tartalékos tisztek jelentkezése.** A lugosi hadkiegészítő parancsnokság értesíti a Temesvárott és Temestorontáiban élő, de a lugosi hadkiegészítő kötelékébe tartozó tartalékos tiszteket, hogy katonai könyvük láttamozását március elsejétől március harmadikáig terjedő időben végzi.

Halló!

Olcsó butorvásárlás 30%
KUTTY REZSŐ-nél, műasztalos
Hunyady-ut 16. 481

Művészet

Gorodinszky szimfóniájának sajtó-bemutatója

Temesvár, február 23.

Meghívott közönség és a sajtó előtt mutatta be tegnap Gorodinszky Sasa a városi zenedében a fiármikusok egyik legközelebbi hangversenyen bemutatandó Emek a nauifogású című szimfóniáját egyelőre csak hivatalos zenészekkel. A művet prima vista játszották, próba nélkül. Vanjuk be, hogy ez az ötlet kissé bizarr, hogy ne mondjuk tavernaszereit. A derék szerző hol közbeszólt, hol együtt enekelt a zenekarral, tuvósok és vonósok néha szembekötődött játszottak, de azért nagy vonalokban megis sikerre vittek a művet. Gondos acsisszóltság ünneplő runaja nélkül nem szabad a közönség uelozése elé állni, ezt még a Gewandhaus-orkester sem engedheti meg magának. De azért nem vesszük nagyon szívünkre a dolgot, mert hivatalos zenészeink ép ebből az alkalomból tanusagot tehetek keszsegükrol, eisorangu muzsikantásukról.

A mű maga egészen eisorangu munka. Mar az első tetel is megic hatalmas benső erejével, egyensúlyival, majesztetikus telépítéssel. A második tetel kissé bagyadt, annal nagyobb öröm a szindus harmadik tetel. Óranciás kiassziúsa, gyönyörű architektúrája, szellemmel és nemes önmétekkeli teli verve ritka izlesről tanuskounak. Az utolsó tetel hangszerelésben a legduasabb. Erőteljes, klorisztikus, tematikai változasban kiapadnatatlan, belezése hatalmas auro erejű. Gorodinszky Sasa ihlettel teli zeneszerzo, helyén van a szive es helyen van az esze. Gyönyörű inspiráció és nagyszerű teikészttség harmoniája viszi diadara a művet, mely minden taktusával a legmagasabb szimfóniai követelmények szolgálatában áll.

Flaneur.

Paganini est Temesvárott. Prostean Jenő hegedűművész Temesvárott február huszonnyolcadikán a Tiszti Kaszinóban tartja egyetlen hangversenyét. Paganini estét rendez és azon a híres mester legkiválóbb szerzeményeit adja elő. Prostean koncertjét nagy érdeklődés előzi meg. A műsor részletes ismertetésére még visszatérünk.

Színház

Az első magyar előadás az új színházban. Az új színházban ma este esendül fel először a magyar szó bizonyosságául annak, hogy a város öszspolgárságának pénzéből épült színház minden itt élő nemzetiségé. Az első magyar előadást a Temesvári Magyar Dalárda jeles műkedvelőgárdája tartja, amely kiváló szereposztásban szinrehozza a Meghalok utánad című operettet, Kálmán Andor és Győri Emil pompás munkáját. Az operett betanítása körül Bakos László rendező, Irsay Nándor karnagy, Begovics Emil tánctanár és a két szerző fáradozott sokat és munkásságukra ma este méltán vár nagy siker. Mint-hogy a mai előadásra valamennyi érdeklődő nem juthatott jegyhez, az előadást vasárnap megismétlik. Erre a második előadásra még kaphatók jegyek Hunyadi-ut 14. szám alatt Rudas Jenőnél.

A Sárga esikő népszinmű a színházban. A Katolikus Ifjúsági Egyesület, amely a műkedvelői színjátszás terén két évi fennállása óta nagy sikereket ért el, most a színházban fogja bemutatni tudását. A Sárga esikő népszinművet, melyet egymásután két vasárnap zsufolt házak mellett adtak elő az egyesület helyiségében, vasárnap, február 26-án délután az új városi színházban fogják szinrehozni. Ezzel lehetővé válik, hogy ezt a gyönyörű, a magyar falu levegőjét lehelő népszinművet minél többen megnézzék. Az egyesület az előadásra mérsékelt árú je-

zyeket bocsát ki, amelyek egész héten keresztül elővételben Gyulay János dr. ügyvédi irodájában, Belváros, Városháza-utca 3. szám alatt kaphatók. Telefon 23-34.

Berlini kamaraopera. A berlini kamaraoperát 1926-ban valósították meg Fischer Erich dr. müncheni zenész kezdeményezésére. A kamaraoperában az egyes szólisták és a muzsikások mind neves művészi személyiségek. Előadásait csakhamar nagy siker kísérte. Akkor vetődött fel az a gondolat, hogy a német színtársulatok

példájára a berlini kamaraopera is el látogat az egyes országokba, ahol németek élnek és ott operai vendégjátékokat rendez. Nagy elismerés mellett játszottak eddig Schleswig-Holsteinban, Dániában, Csehszlovákiában. Néhány hét előtt elhatározták, hogy Romániába jönnek. Első vendégjátékukat Temesvárott fogják tartani és innen elmennek Aradra, Nagyszébenbe, Segesvárra, Medgyesre, Kolozsvárra, Brassóba, Bukarestbe és Csernovitzba. A berlini kamaraopera dirigense a híres Von Vultes Valdemár karnagy.

Irodalom

Sipos Domokos:

Vágtat a halál

Nem én leszek a rög alatt,
Csak a lelke ruhája az,
Én itt leszek...

Egyik cím nélküli verstördékében írta ezt a három sort Sipos Domokos. Haldokolt már, amikor ezt írta. Már akkor felülemelkedett ezernyi emberi gyengeségen, gyarlóságon. Keze már rajta volt azon a kilincsen, mely az örökkévalóságba vezető ajtót nyitja. A lélek akkor már félig szabadult volt a kóros testtől és látott, előre látott. És megírta ezt a három sort. És igazat írt benne.

Harmínchat esztendeig tartó földi élet után Sipos Domokos meghalt. És tényleg csak lelkének ruhája, a test fekszik a dicsőségmentártoni temető röge alatt. A lelke, ő maga, itt van. Itt van azokban az írásokban, amik megmaradtak utána. Versek és novellák beszélnek, erősítik, hirdetik, hogy Sipos Domokos csakugyan itt van, irodalmi munkáiban. Az Erdélyi Szépművés Céh, amely a halott Sipos Domokos írásait kiadja, kegyeletes munkát végez ezzel, kötelességet végez — hogy így mondjam —, amikor kezünkbe adja a nyomtatásba rögzített betűket, mondván: nézzed, magyar olvasó, ez Sipos Domokos, olvasd magyarnak, beszélj vele, meri testvéred volt, magyar volt, a magyar muzsa csókolta homlokán s amit írt, magyaroknak írta, a magyar tudás, a magyar kultúra, a magyar szellem dicsőségére.

Sipos Domokos hátrahagyott írásainak most jelent meg az első kötete, amely a verseit tartalmazza. A magyar olvasó elsősorban csak mint prózairót olvasta. A verseit életének utolsó szakán és inkább önmagának írta. És éppen ez adja meg ezeknek a becsét, értékét. Mint a kagyló elrejtett értékes terméket, az igaz gyöngyöt, úgy rejtette el Sipos Domokos is a verseit, lelkének drága gyöngyeit. És éppen ezért volt helyes gyűjteményes munkáinak sorát verseivel megkezdeni. És hálásak vagyunk S z e n t i m r e i Jenőnek is, aki a versek elé ötvennyolc oldalra terjedő bevezetést és életrajzot ír. Látjuk benne az ember kálváriáját, törekvéseit, magasbátörését, szenvedését, melyet végre édes boldogság koronáz meg. Kárpótlásul a sok kálváriáért kedves feleséggel és édes gyűgyőgyő gyermekkel áld-

ja meg a sors. És körülbelül ugyanakkor, kilenc esztendő előtt, eszmél rá voltaképpen, hogy minden eddigi életpályája tévesztett volt, mert neki csak egy elhivatása van és pedig az, hogy íróvá legyen. A magyarság tragédiája volt az ő újjászületése. Sok magyar karriért tört ketté a változott állambhelyzet és sok magyar férfi volt kénytelen új életpályára adni magát. Így lett író Sipos Domokos. Máról-holnapra lett gyenge rügyeeskéből terebélyes fává. Akik figyeltük az egyes erősödő erdélyi irodalmat, láthattuk, hogy annak egyik erős pillére Sipos Domokos. Mivé lett volna, ha közbe nem jön a pusztító betegség és a halál? Szomorú karácsonyi ajándéka volt 1927-ben a magyar literatúrának: akkor temették Sipos Domokost.

Összegyűjtött verseit egyik költeménye után nevezte el egvüttesen Szentimrei Jenő. Vágtat a halál. Találal cím. Akkor írta Sipos Domokos ezeket a verseket, amikor zlháló tündeje már a lélekvaltság harangját kongatta neki. Minden sejtjével sejtette már a halált. Éjjelente megjelent már ágyánál a csontember, hogy figyelmeztesse a bekövetkezendő nagy utra. Lelke hallucinált és már halottá előre, amint majd éneklük fölötté a »circum dederunt me« szomorú szolozsmáit. Álomtalan hosszú éjszakákon zugó füle már hallani vélte, amint közönyös temetkezési vállalatl emberk beverik a koporsó szögeit. És bucsuzott feleségétől, bucsuzott kicsi flától, aki éppen olyan szöke, mint apja és éppen olyan a szeme, mint az övé:

Nézz a tükörbe.

Én pillantok onnan vissza rád.

S felel nekem két zöld szemed

És visszaint a koponyád.

Mindazt, amit a közelgő halál éreztetett vele, belelehelte verseibe. Huszonhárom vers mindössze, de egy élet bölcsessége és egy elkövetkezendő örökkévalóság vigasztalása van bennük. Érezzük a versek olvastán a halál közellétét, de a halál mellett is ott érezzük Istent, aki szívünkbe sugja: ne remegjete, mert a halálban is veletek vagyok és velük vagyok azokkal, akik nektek kedvesek és akik utánatok itt maradtak a földön.

Kubán Endre.

Közgazdaság

Sitescu a Timsiana új vezérigazgatója. A Timsiana Takarékszövetkezet vezetésében jelentékeny változás állott be. Az igazgatóság ugyan is tegnap délután tartotta mérlegmegállapító ülését, amelyen Cosma Aurél dr. volt miniszter, képviselő elnök. Az igazgatósági ülés során bejelentették, hogy Oprea János kereskedelmi és iparkamarai elnök, az intézet eddigi vezérigazgatója, visszalép állásától. Cosma volt miniszter erre kifejezte az igazgatóság elismerését Opreának az intézet érdekében kifejtett tevékenységéért és egyben üdvözölte Sitescu Pantelimon, az intézett új vezérigazgatóját. Sitescu Németországban végezte tanulmányait, kiváló közgazdász, egyideig az iparügyi miniszteriumban igazgatói

állást töltött be, majd a Banca Generala a Romániai egyik igazgatója lett. Innen került a Timsiana élére. A Timsiana új vezérigazgatója hivatott arra, hogy a Bányászati gazdasági konszolidálásának munkájában ugyancsak vezetőszerepet nyerjen.

Temesvár város képviselői a Timsiana vezetőségében. Tekintettel arra, hogy a városnak a Timsiana banknál számos részvénye van, a város állandó választmánya elhatározta, hogy az intézet igazgatóságába és felügyelő bizottságába a maga megbízottait delegálja. Az igazgatóságba kerültek: Georgevici Lucian dr. főpolgármester, Sagovici Sámuel dr. főjegyző és Baltal Koriolan dr. ügyész. Felügyelőbizottsági tagok lettek Semitz Ferenc dr. és Dobosán János dr. városi tanácsadók.

Apró hirdetések

Egy szó ára három lei, tag betűvel öt lei. Legkisebb apróhirdetés harminc le. Álláskeresőknek tíz szóig hárlei.

Előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az utolsó előfizetési nyugta felmentése ellenében havonként egyszer díjmentesen közölhetnek egy tíz szóig terjedő apróhirdetést.

Házasság

35 éves földbirtokos nősülne. Német hozománnyal rendelkező csinos 26 éves nő ismeretségét keres ki szereti a falusi életet. Leveleket „Földbirtokos” jelígre kérek a kiadóba. (13)

Alkalmazás

45 éves urinő, ki az év legtöbb napját uton és fürdőhelyen tölti, landó kísértőt keres. Lehetőleg 25 év körüli, nyelveket beszélő, zongorázni tudó nők adják be ajánlatukat fényképpel „Tarsalkodónő” jelígre a kiadóba. (13)

Allást keres

Idősebb molnár, több évi gyakorlatl, lehetőleg vidéki malomban állást keres apr. elsejére. Cimeket „Molnár” jelígre a kiadóba kérek.

Házvezetőnő, ki a vidéki gazdaság vezetéséhez is ért, azonkívül a legfinomabb francia konyha vezetésében is vállalja, azonnalra állást keres. Cimeket a kiadóba kérek „Házvezetőnő” jelígre (34)

Lakás

Bélvárosban majus elsejére keres 3-4 szobás modern lakást. Cimeket Róbert Lajos, Erzsébetváros, Holló utca 20. (49)

Csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Cimeket a kiadóhivatalba kérek. (31)

Újkisodán a nyári hónapokra 2 szobás lakást konyhával bérbre keresek. Cimeket „Nyaralás” jelígre a kiadóba kérek. (13)

Kis butorozott szoba szerény igényű fiatal embernek kiadó. Gyárvarc Iskola-u. 2. Házuladonossal. (50)

Egy felülépítmény, 2 nagy műhely, irodákkal és lakással azonnal olcsón ki- illetve eladó. Bővebb közefsváros, Uri-u. 5, ügyvédi irodafon telefon 23 88. (50)

Keresek azonnalra beköltözhető szoba, konyha, speizből álló lakást. Ajánlatokat „Azonnal” jelígre a kiadóba leadni. (51)

Motorkerékpár

Javítások, bármily gyártmány, jótállás mellett

Katzkynál

Mercy-utca 10.

Adás-vétel

Megvételre keresek egy 4-5 szobás kertes házat, lehetőleg az Erzsébetvárosban. Cimeket „Családi ház” jelígre a kiadóba kérek. (151)

2 drb hengeres szőnyegszövőszék 125 és 300 mérettel legutányosabron eladó. Herthlendy, Ujszent

Különféle nemesített gyümölcsfák kaphatók. Timisoara, Teryencse Tivadar IV, Horváth Boldizsár-u. 3

Különféle

Weindörfer József piros igazolvány és egyéb iratai elvesztek. Kéri rendőrségen leadni. (50)

Hercegnő és cigány szerelme

Meg volt róla győződve, hogy a szobalány nem jól értette urnője valamilyen kijelentését és butaságában összeváltta a dolgokat és azért beszélt zseviszra értelmetlenül.

A Grand Hotelben Printonék Chiny herceget nagy előzékenységgel udvariasan fogadták, mint mindig. Szévélyesen üdvözölték. Az üdvözlés után a herceg ezt a kérdést intézte Printonéhoz:

— Bocsássa meg a kíváncsiságomat, Missstress Printon, de lekötöztetted, ha megmondja, hogy a kedves lány mikor utazott el Londonba?

Printonné erre a kérdésre szeméit kinyitotta, mint valami kaput.

— A lányom, — mondotta — nem utazott el Londonba. Itt van a másik szobában.

Aztán hangosan kiáltott a szomszédos szoba felé:

— Nell, Nell, gyere csak hamar ide mutatd magadat a herceg előtt, mert különben tényleg azt hiszi, hogy én vagy Párisban. Valami félreértésnek kell lenni, mert a herceg úgy gondolja, hogy Londonba utaztál.

Chimay herceg pedig szinte összekadott a széknél, amikor ezeket a szavakat hallotta.

A következő pillanatban pedig felrúgta a szomszédos szoba ajtaját és a szobában megjelent Printon Nelly, a hercegnő leánykori barátnője.

A herceg, mikor a lányt meglátta, ezeket az értelmetlen szavakat daldogta:

— Hát maga, Nelly, maga ninesen Londonban? Igazán ninesen Londonban?

— Miért legyek én Londonban? — válaszolt a kérdésre kérdéssel a leány, aki nem tudta, hogy mit gondoljon a herceg furesza szavaira.

— Kisasszony, engedje meg, de én előttem sem világos a dolog. A feleségem ugyanis azt üzent nekem a szobalány utján, hogy kegyeddel együtt Londonba utazott.

Printon Nelly világoseszű leány volt. Azonnal tisztában volt vele, hogy valami rettenetes dolognak kellett történnie. Bögtön felfogta, hogy a hercegnő valami iszonyu dologra hárította el magát, csak még nem látta tisztán, hogy Klára mit cselekedett.

Igyekezett a maga részéről a herceget megnyugtanni, megvigasztalni. Azonban minden szava hiabavalónak bizonyult. Ezen azonban maga sem esodálkozott, mert hiszen hogyan vigasztalhatott volna valakit, ha nem is tudta még, hogy az illetővel mi is történt.

A herceg nagynehezen csak ennyit tudott kinyögni:

— Kérek szépen egy pohár vizet, mert nagyon rosszul érzem magamat.

A szegény emberen valóban látni lehetett, hogy kimondhatatlan fizikai és lelki fájdalom gyötri.

Mohón itta ki a feléje nyújtott vizet és utána, mintha könnyebbülten érezte volna magát.

Azután felállott és indulni készült.

— Bocsássa meg, — mondotta — ha zavartam a hölgyeket. Látom, hogy valami nagy félreértésnek estem áldozatul. Azt hiszem azonban, hogy a cselédségem rosszul informált engem.

Kezet nyújtott a két nőnek és közben tovább beszélt:

— Hazamegyek és igyekezni fogok, hogy a félreértést tisztázzam. Lehetséges, hogy elhirtelenkedtem a dologtól, amikor azonnal idesiettem és a hölgyeket háborgattam. Azonban szolgáljon nekem mentségül az a körülmény, hogy vadászatról jöttem haza két nap távollét után és a szobalány azonnal fogadott, hogy a feleségem ninesen odahaza, mert tegnap Printon kisasszonnyal Londonba utazott. Mint-hogy előzetesen nem volt tudomásom feleségem szándékáról, azért rohantam ide, mert azt gondoltam, hogy itt magyarázatot kapok a hirtelen és váratlan utazásra vonatkozólag. Most azonban, hogy itt voltam és láttam Miss Printont idehaza, még érthetlenebb előttem az egész dolog. Lehetséges, hogy az egész félreértést a feleségem valamely bizarr ötlete okozta. Hiszen önök jól ismerik Klárát és tudják, hogy sokszor leánykorában is cselekedett minden különösebb megfontolás nélkül olyanokat, amivel környezetét valósággal megrémítette. Egy esztendeig kibirta az ilyenek nélkül, de lehetséges, hogy most a két napi egyedüllet alatt ismét rászánta magát valamely bravuros huncutságra és egyszerre majd csak kacagva, nevetve kerül elő. Most már magam is kezdem hinni, hogy nem lesz semmi különösebb baj és Klára eltűnésének rejtélyét hamarosan megoldom. Most újra szíves elnézésüket kérem a zavarásért. Ha majd előkerül a feleségem, együtt eljövünk önhöz és meglátják, hogy milyen nevetve fogja elmesélni, hogy hogyan vezetett mindnyájunkat az orunknál fogva.

lyét hamarosan megoldom. Most újra szíves elnézésüket kérem a zavarásért. Ha majd előkerül a feleségem, együtt eljövünk önhöz és meglátják, hogy milyen nevetve fogja elmesélni, hogy hogyan vezetett mindnyájunkat az orunknál fogva.

Mikor a herceg újból a palotájában volt, maga elé hívatta feleségének szobalányát és a szegény teremtesre rákiáltott:

— Maga hazudott nekem! Ezt meg fogja keserülni. Az állásából kidobom. Azt hazudta nekem, hogy a feleségem Printon kisasszonnyal Londonba utazott, holott Printon kisasszony itt van Párisban és én alig egy negyed óra előtt személyesen beszéltem vele.

A szobalány sirni kezdett és könnyek között mondotta:

— Én csak azt közöltem a herceggel, amivel a hercegnő megbízott. Ha az, amit jelentettem, nem felel meg a valóságnak, az nem az én hibám.

A herceg intett a szobalánynak, hogy elmehet. Azután a felesége terembe vonult és azokat végig kutatta. Minden szobában hangosan kiáltotta Klára nevét. Azt hitte, hogy felesége tréfás kedvében elbújt előle, hogy aztán váratlanul egyszerre csak előkerüljön és a jól sikerült tréfa fölött nagyot kacagjon.

Azonban hiába kutatta végig Klára lakosztályának minden legkisebb zugát. A feleségét sehol nem találta meg.

(Folyt. köv.)

A SVAB KÖZPONTI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1928 évi március 4-én délelőtt fél 11 órakor tartja az intézet tanácstermében, Timisoara I, Piata Unirei 9

33. évi rendes közgyűlését

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Két részvényes választása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. A választmány által tudomásul vett igazgatósági jelentés, valamint az 1927. évi mérlegnek és zárszámadásoknak előterjesztése.
3. A felügyelőbizottság jelentésének előterjesztése.
4. Határozathozatal az igazgatósági jelentés, a tiszta nyereség felosztása, az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak adandó felmentvény tárgyában.
5. Az igazgatóság, a választmány elnökének és tagjainak megválasztása.
6. A felügyelőbizottság választása és tiszteletdíjának megállapítása az 1928 évrre.

AZ IGAZGATÓSÁG

Vagyon		Mérleg-számla		Teher	
Pénzkészlet a központban, a fiókok és kirende tségeknél	31,915.997	16	Részvénytőke	17,854.284	20,000.000
Követel-sek bankoknál és hitelezete-nél	36,157.777	45	Tartalékalap	7,000.000	
Értékpapírok	3,206.998	25	Kétes követelések tartalékalapja	100.000	
Különféle intézetek részvényei	14,357.303	40	Ez évi dotáció	50.000	
Részvények vállalatoktól	19,776.168	50	Sváb jubileumi kul uralap	100.000	
Váltótáca	431,947.518	26	Bla-kovics Ferenc-alap	50.000	
Váltók külföldi pénz nemekben	60,241.344	50	Bet-tek könyvecskékre a központnál, fiókoknál és kirendeltségeknél	412,689.325	82
Adósok	115,915.749	50	Betétek folyószámlán	89,843.553	92
Intézeti házak:			Hitelezők	88,833.517	68
Központi székház	152.500		Hitelezők idegen pénz nemekben	52,764.082	
Jó/széfvárosi fiókbérlés	86.250		Visszleszámitolt váltók	22,960.773	
Karn-rház (Belváros)	810.000		Fel nem vett osztalékok	383.083	
11 más bérlés, berlini palota és egyéb ingatlanok		9,025.707	Jóállások	24,154.498	
Jóállások	24,154.493		Atmeneti kamatok és tételk	1,281.928	14
			Mu tévi nyereségáthozat	7,570.058	66
			1927. évi tiszta nyereség		
		723,571.313			723,571.313

*) Az igazgatósági javaslat el fogadása esetén a tartalékalapok 25,600.000 leire emelkednek

Tartozik		Veszteség- és nyereség-számla		Követel	
Üzleti költségek, telefon és postadíjak, helyiségbérek..	5,672.731	45	Nyereségáthozat az 1926 évről	1,281.928	14
Fizetések, lak-bérek és drágasági pótlékok	8,032.600	45	Való-, jelzőlogkölcson- és egyéb kamatok	16,090.456	28
Adók és ill. tékek	4,846.432	45	Különféle jutalékok és jövedelmek	15,031.366	28
Kétes követelések tartaléka/apjára dotáció az ad tölvény 32 §-a szerint	5,000.000				
Nyereségáthozat az 1926. évről	1,281.928	14			
1927 évi tiszta nyereség	7,570.058	66			
		32,403.750			32,403.750

Contabil autorizat: Cselkó s. k. aligazg.

Timisoara, 1927 december 31.

A SVAB KÖZPONTI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGA:

Blaskovics s. k. elnök   Klofz s. k. vezérigazgató   Dr. Andres s. k.   Dr. Antipa s. k.   Arsenovici s. k.   Dr. Diel s. k.   Dr. Eschker s. k.
 Dr. Kräuter s. k.   Leölkes s. k.   Lidolt s. k.   Lukhanp s. k.   Novoiny s. k. igazgató   Patyánszky s. k.   Treiss s. k.   Volk s. k.

Felülvizsgálta és helyesnek találta:

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Dr. Ferch Józsei s. k. elnök   Dr. Bobb Illés s. k.   Duischak József s. k.   Dr. Engels Béla s. k.   Mohilo Oszkár s. k.   Dr. Reitter Imre s. k.
 Riess Jakab s. k.   Rotsching Kristóf s. k. contabil autorizat   Sírjejl József s. k.

Déli Hírlap

1928 FEBRUAR 24

LEGUJABB

IV. ÉVF. 44. SZÁM

Elvágta nyakát a bankpénztárosnak, aki megálmodta, hogyan gyilkolják meg

London, február 22.

Az északangliai Ferryhill városkában amerikai stílusú véres bankrablás történt. Tegnap délután az utcán járók hirtelen arra lettek figyelmesek, hogy a Lloyd Bank fiókjának üvegkirakatán keresztül a bank belsejéből egy nehéz márványnehezíték repült az utcára. A kirakat üvegcserepei csörömpölve hullottak az aszfaltra. Abban a pillanatban belülről kinyílt a bank ajtaja, azon egy magas férfi rohant ki. A férfi felugrott a bank előtt álló autóra, azt megindította és a következő pillanatban szélsébesen vágatott el.

A járőrök rendőrt hívtak, akivel együtt besiettek a bankba.

Odabent borzalmas látvány tárult eléjük. Iróasztalára dőlve találták Bayland-Abbey William pénztárost, akinek nyakából patakzott a vér.

A pénztáros akkor még eszméletlenül volt és halkán ennyit mondott:

— Meggyilkolt a magas ember.

Többet nem szólott. Nagyot sóhajtott és a következő pillanatban meghalt.

A rendőrség a helyszínen egy suszterdikcset talált, amely véres volt. A vizsgálat megállapította, hogy a pénztárból kétszázötven font eltűnt. A vizsgálat során akadtak tanúk, akik emlékeztek rá, hogy egy magas ember körülbelül három óra hosszáig lesekedett a bank körül. Nyilvánvalóan azt a pillanatot várta, amikor majd egyedül lesz odabent a pénztáros. Mikor elkövetkezett a reá nézve kedvező pillanat, besietett a bankba, ott a pénztárost leütötte, majd a dikicséssel átmetasztotta a nyakát, kirabolta a pénztárt és utána nyomtalanul eltűnt. Valószínű, hogy a pénztáros erejének utolsó összeszedésével felragadta az asztalán levő márványnehezítéket és azt a rablógyilkos után dobta. A nehezíték azonban célt tévesztett és keresztültörve a kirakat üvegtábláját az utcára zuhant.

Tömegcikkek

faáruban olcsón és jól készülnek

Dóczy Árpád faárugyárban

Timișoara-Rónác, Strada Dr. Marinescu 10.
(Állami iskola mellett)

A rendőrségen jelentkezett a pénztáros házvezetőnője, aki érdekes vallomást tett. Elbeszélte, hogy a pénztáros, amikor a reggelit felszolgált neki, elmondotta, hogy különös álma volt.

Azt álmodta, hogy ott áll a bankban a nyitott pénztár előtt, amikor benyitott hozzá egy magas ember, fejbeütötte,

majd kést rántott és bár védekezett, éreznie kellett, hogy a gyilkos miként végez vele.

A rendőrség a vakmerő rablógyilkos kézrekerítésére mindent elkövet. Valószínűnek látszik, hogy a gyilkos más városból érkezett és tettének elkövetése után nyomban elhagyta a várost.

Meggyilkolt áldozata szellem képében üldözte

Nagybeeskerek, febr. 22.

A nagybeeskereki törvényszék felszült érdeklődés mellett tárgyalta Marinac Rada kumáni földműves bűnyűjét, aki tavaly decemberben meggyilkolta és kirabolta Eremics Szredoje nevű barátját. A vádlott kihallgatása során beismerő vallomást tett.

— Nem is tudom, hogy mit tettem. A fejem koválygott, nem tudtam, hogy öltem.

Az elnök figyelmeztette, a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, tudomása volt arról, hogy a barátjánál pénz van és azt akarta megszerezni. Ezért követte el a gyilkosságot.

— Lehet — volt a válasz. Utközben valamit ettünk, majd Eremics egy kútnál megállott és inni akart. Én erre odamentem és beledöftem a kést.

Elnök: De maga mielőtt elment hazulról azt mondotta a feleségének, hogy aznap mindenképpen szerez pénzt.

A vádlott erre apatikusan intett a fejével. Majd elmondta, hogy amikor megölte Eremicset, visszanézett és kétségbeesetten látta, hogy a halott szelleme feléje tart. Nagyon megijedt és teljes erejéből futni kezdett. A vádlott olyan megrázó erővel érzékelte a szellemjárást, hogy a tárgyalóterem közönsége szinte meg-

Tőzsdei árfolyamok

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban a harmadik bankjegyet középkurzuson.

Zürichben a lei 3'18'5 Párisban 15'60

Temesvári magánárfolyamok 1928 február 22-én reggel:

Angol font: 795'50 796-796, dollár: 162'75-163-162'50, dinár: 287 külföldi, 282 belföldi, 282 effect, hollandi forint: 65'70 65'80-65'80, francia frank: 6'43-6'44-6'45, olasz lira: 8'62-8'63-8'70, cseh korona: 4'83'5-4'84-4'72 német márka 38'95-39-39-, osztrák schilling: 22'95-23-23-, magyar pengő: 28'50-28'55-28'60, sváici frank: 31'37-31'42 31'50.

Terményárak:

(Dengi és Kleinsann gabonabizományos cég árai.)

Buza 850, rozs 700, takarmányárpa 670, sörárpa 750, tengeri 605, tengeri március és áprilisra 635, zab 670, bab 820, burgonya 2,70, korpá 575, lóhere 36 lei. Irányzat változatlan.

borzongott és a bíróság felszólította, hogy ennek a résznek az ismertetése nem tartozik a tárgyhoz. A bizonyítási eljárás és a perbeszéd után az elnök megkérdezte a vádlottat, van-e még valami mondanivalója. Marinac egész testében reszkette csak annyit válaszolt:

— Örökké sajnálom, hogy ezt a rémes dolgot elkövettem. Nem voltam az eszemnél.

Félórai tanácskozás után a törvényszék elnöke kihirdette az ítéletet, amely szerint a vádlottat előre megfontolt és rablással párosult szándékos emberölésért kötél általi halálra ítélte.

Az ítélet hallatára Marinac halottápadt lett, remegés futott a testén, majd görcsös zokogásba tört ki és alig hallható hangon csak ennyit mondott:

— Én ebbe nem egyezhetek bele, én nem akarok kötél által meghalni, felebbezek.

A jelen voltak a vádlott megbánása nagy hatással volt. Azt hiszik, hogy a felsőbb bíróságok megváltoztatják a törvényszék halálos ítéletét.

Véresre verte román és zsidó kollégáját az egyetemen

Bukarest, február 23.

Az egyetem tanácsa tegnap este három órás ülést tartott, amelyen az egyetem gazdasági ügyeivel kapcsolatban a diákokonok kérdésével foglalkozott. Elhatározták, hogy csak azok a diákok kapnak helyet a diákokonokban, akik az összes kollókviumokat és az előírt vizsgákat sikerrel leteszik. Az ülés után Pangratti rektor a sajtó tudósítói előtt kijelentette, hogy a diákok között alapítvánnyal terjesztettek izgatató híreket. Azt állítják, hogy egy diák öngyilkos lett, mert igazságtalanul bánták el vele. Tény az, hogy nemrég egy diák az egyetem aulájában véresre verte román és zsidó kollégáját, amit nem lehetett büntetés nélkül hagyni. Ugyancsak meg kellett büntetni azokat a diákokat is, akik bebizonyítottan résztvettek a nagyváradi tüntetéseken és visszajövet a vonatok utasait inzultálták. Az egyetemi tanács a fegyelmi szabályzat legenyhébb szakaszait alkalmazta, amely hasonló esetekben hat hónapi kizárást ír elő. A diákok panaszait felülvizsgálják és amennyiben ártatlanságuk bebizonyul, törölni fogják a kiszabott büntetéseket.

Mindennap

d. e. 9-1-ig és
d. u. 3-8-ig

megtekinthető

Vadler Jenő

képkiállítás

a Cioban-palotában

Felolvasó kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Nyomatott a Helicon Bánáti nyomda részvénytársaságnál, Timișoara.